

april 1983

Informatieblad Vereniging tot Behoud van
Oud Capelle (V.O.C.) no. 4.

Oprichting, doelstelling

De vereniging werd op 27 februari 1980 opgericht. De aanleiding daartoe was de dreigende sloop van het historische gemaal aan de Plantsoenstraat.

Zij stelt zich ten doel oude en/of cultuurhistorische bebouwing in Capelle en in de directe omgeving te behouden en te beschermen.

Bestuur

Het bestuur werd op de op 30 November 1982 gehouden ledenvergadering als volgt samengesteld:

Arnoud Voet, voorzitter
Jan Eeftink, secretaris
Auke Klaver, penningmeester
Ruud de Groot, public relations
Leny Goudappel, lid
Eva Obbes, lid.

Adres

Het correspondentieadres van de vereniging is: Dorpsstraat 158, 2903 LB te Capelle aan den IJssel, tel. 505763

Zij, die achter onze doelstellingen staan en daarom graag lid van de Vereniging tot Behoud van "Oud-Capelle" willen worden, kunnen zich opgeven bij:

Arnoud Voet, Dorpsstraat 158, tel. 505763
of 509817

Ruud de Groot, Dorpsstraat 176, tel. 518451

Leny Goudappel, Herman Gorterplaats 199,
tel. 506816

Het lidmaatschap bedraagt f 10,-- per kalenderjaar. U kunt het bedrag overmaken op bankno. RABO - 141583754 of op girono. 4395118 ten name van de Vereniging tot Behoud van "Oud-Capelle" te Capelle aan den IJssel

Activiteiten

Hiervoor verwijzen wij naar de in dit blad opgenomen brief aan de raadsleden van 20 januari 1983.

Deze brief geeft niet alleen een overzicht van de activiteiten waarmee het bestuur zich bezighoudt, maar geeft daarbij ook aan met wat voor zorgen en moeilijkheden het bestuur te kampen heeft om iets van de doelstelling van de vereniging te kunnen verwezenlijken. Verder geeft de brief een toekomstvisie aan, waarvan het de vraag nog maar is, of de leden daarmee in kunnen stemmen.

Enfin, U leest de brief maar eens!

Tot onze spijt heeft nog geen enkel raadslid individueel op deze brief gereageerd.

Wel heeft er vóór de brief verscheen een gesprek met een raadsfractie plaatsgehad en zal er binnenkort een gesprek met een andere raadsfractie plaatsvinden.

In de plaatselijke pers is aan de brief en aan onderdelen ervan ruimschoots aandacht gegeven.

De wijkgemeente West van de Nederlands Hervormde Gemeente is bezig met de bouw van een nieuwe Westerkerk aan het Valeriusrondeel. Het ligt in de bedoeling (volgens De Havenloods van 3 februari) de oude Westerkerk aan de Van Speykstraat (uit 1910) te verkopen. Het bestuur zou ervoor willen pleiten het kerkje, ook als het niet meer als zodanig gebruikt wordt, in zijn oorspronkelijke toestand te handhaven.

Financiën

Onze penningmeester Auke Klaver is er inmiddels in geslaagd zowel een balans per 31 december 1982 als een begroting voor 1983 tot stand te brengen, die inmiddels door het bestuur zijn geaccepteerd.

Deze jaarstukken zijn in dit blad opgenomen.

Inmiddels hebben Hans van der Meer en Piet Hogendoorn zich beschikbaar gesteld om dit jaar als kascontrolecommissie te fungeren.

Het bestuur roept hierbij alle leden op, die dat nog niet gedaan hebben, hun contributie over te maken. Op de binnenzijde van het voorblad staat vermeld hoe dit kan.

Oproepen

De vereniging moet sterker worden, moet over meer leden beschikken om voldoende tegenwicht te kunnen bieden aan al die krachten die er -om wat voor reden dan ook- op uit zijn het weinige dat in onze gemeente nog aan vroeger herinnert te neer te slaan.

Maak ze lid, Uw familie, Uw burens, Uw kennissen. Het overmaken van tien gulden op onze rekening bij de Rabo-bank of op onze girorekening (zie elders in dit blad) is al voldoende om lid te worden. Ruud de Groot (518451) geeft graag nadere informatie.

De vereniging heeft dringend behoefte aan bouwkundigen, zowel voor het werk van de inventarisatiewerkgroep als om in het algemeen de vereniging van (technisch) advies te kunnen dienen bij de bepaling van de bouwkundige toestand van bepaalde objecten waarbij de veronderstelde bouwvalligheid een reden tot sloop zou kunnen zijn.

Wie durft? Wie belt? Arnoud Voet (505763) wacht graag telefoontjes af.

Wie beschikt over oude foto's, ansichten, boekjes, oorkonden, documenten, folders, kranten, krante-knipsels, albums e.d. en wie wil deze aan de vereniging schenken of voor een poosje uitlenen?

De vereniging is namelijk bezig een archief over het oude Capelle aan te leggen. De heer M. Visser (501456) en Eva Obbes (513348) zien reacties gaarne tegemoet.

Ledenvergadering/Archiefonderzoek

Het is nog niet precies zeker wanneer de volgende ledenvergadering zal worden gehouden, ook het onderwerp staat nog niet geheel vast. Wel is het te verwachten dat dit keer aandacht aan het onderzoek van archieven gegeven zal worden; in het algemeen noodzakelijk voor het werk van de vereniging maar zeer zeker voor de werkzaamheden van de werkgroep inventarisatie.

Het ligt in de bedoeling dat het bestuur het onderzoek van de Capelse archieven zal gaan stimuleren. Daartoe wil het een werkgroep oprichten. Degenen onder U die geïnteresseerd zijn in het onderzoek van archieven of hierover nader geïnformeerd wensen te worden kunnen contact opnemen met Leny Goudappel (506816).

Brief aan de raadsleden

Activiteiten Vereniging tot behoud van Oud Capelle (V.O.C.).

Capelle a/d IJssel, 20-1-1983

Geachte dames en heren,

De toon van deze brief is wat "knorrig". Wij waarschuwen U maar vast.

De Vereniging tot behoud "Oud-Capelle" (zoals de vereniging volgens de statuten in werkelijkheid heet), heeft volgens diezelfde statuten tot doel:

- a. het behouden en beschermen van oude en/of cultuur-historische bebouwing, buurt en landschappen te Capelle aan den IJssel en in de directe omgeving.
- b. al hetgeen daarmee in de ruimste zin verband houdt.

Zoals uit het volgende zal blijken, is van deze doelstelling nog nauwelijks iets bereikt.

De vereniging is op 27 februari 1980 opgericht. De aanleiding tot de oprichting was de dreigende sloop door het gemeentebestuur van het gemaal aan de Plantsoenstraat.

De vereniging heeft op dit moment omstreeks 100 leden (waaronder nog weinig raadsleden); aan de uitbreiding van het ledental wordt naarstig gewerkt. De leden betalen per jaar een minimum-contributie van 10 gulden.

Het dagelijks bestuur bestaat uit:

Arnoud Voet, voorzitter,
Jan Eeftink, secretaris en
Auke Klaver, penningmeester.

De vereniging kent een werkgroep Inventarisatie die verderop nog uitvoerig aan de orde komt.

Minstens twee maal per jaar wordt een mededelingenblad uitgegeven. Een artikel van Cultuur-historische aard maakt telkenmale deel uit van het blad.

De vereniging heeft tot nu toe de volgende zaken aangepakt:

. Behoud gemaal aan de Plantsoenstraat.

Een dieptreurige geschiedenis. Zoals reeds vermeld, is de dreigende sloop van dit gemaal aanleiding geweest tot de oprichting van de vereniging.

Die sloop dreigt nog steeds en zal naar het zich laat aanzien binnenkort werkelijkheid worden. Wij zijn daar bijzonder kwaad over. Het gemaal vormt met de naaste omgeving een van de leukste plekjes aan de dijk. Het is van een respectabele ouderdom en geeft een mooi voorbeeld van industriële bouw uit de tijd dat de windmolens door stoommachines werden vervangen. Maar ja, een plaatsing op de monumentenlijst is ons (nog) niet gelukt; de ingestelde AROB-procedure werd verloren. Wat zeuren wij dan nog, hup, de slopershamer er maar in.

Wat ons het meeste irriteert in deze kwestie? Kijk, bij de behandeling in de gemeenteraad hebben wij voorgesteld een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid de muren van het gemaal te laten staan en binnen in het gebouw een vrije opstelling te maken voor de nieuwe motor. In Gouderak is bij een gemaal voor een dergelijke oplossing gekozen.

Het irriteert ons mateloos dat het College van Burgemeester en Wethouders niet tot een dergelijk onderzoek is overgegaan.

Er zal wel geen geld voor zijn. Maar, er wordt ons inziens wel aan vreemdere zaken geld uitgegeven.

Goed, een onderzoek dat er nooit geweest is en dat wij alsnog graag willen hebben. Welk raadslid/ welke politieke partij neemt de handschoen op? Want denk erom geacht raadslid; U hebt niet alleen het vertrouwen van Uw kiezers gekregen om Capelle omhoog te stoten in de vaart der volkeren en prachtige nieuwbouwwijken te realiseren, maar ook om het weinige wat nog aan vroeger herinnert te bewaren en te beschermen. Om dat laatste kunt U niet heen. U bent dat verplicht ten opzichte van de generaties die na ons komen.

Om op het onderzoek terug te komen: een onafhankelijke deskundige zou nog eens naar het gemaal moeten kijken en dan adviseren.

Dat advies zou voor ons negatief kunnen zijn; dan leggen wij het moede hoofd in de schoot. Anderszins zou de deskundige ons idee de moeite waard kunnen vinden en een diepgaander onderzoek kunnen adviseren. Het gemeentebestuur zou dan daartoe moeten besluiten.

Met het instellen van een onderzoek door een deskundige zouden wij tevreden zijn, ongeacht het eindresultaat. Wij gaan er dan wel van uit, dat wij bij het onderzoek voldoende betrokken worden. Het instellen van een dergelijk onderzoek zou kostbare tijdrovende procedures kunnen voorkomen.

Wij zullen Uw politiek handelen ten opzichte van onze doelstelling nauwlettend in de gaten houden.

In principe trekken wij onze handen nu van het gemaal af.

Het behoud ervan is nu Uw verantwoordelijkheid.

Balans per 31-12-"82 van de V.O.C.

1/10	Saldo kas (per 1/1	f 110,--		foto's van de werkgroep	f 1.054,40
	" giro (" "	f 130,06		porti kosten	" 167,90
	" ABN (" "	f -)		diversen	" 20,--
	" Rabo(" "	f 40,23)		k.v.k.	" 62,90
1/10	lidmaatschap '82	" 220,--		deb. rente	" 10,60
1/12	lidmaatschap '83	" 40,--		(opname Bank) voorschot werkgroep	" 280,--
	kalenders/foto's	" 687,--			
	rente	" 2,82			
	kasstorting	" 10,35			
	diversen ABN	" 150,--			
				Saldo kas	f 137,45
				" giro	" 434,98
				" ABN	" 1.987,--
				" Rabo	" 50,58
		<u>f 4.205,81</u>			<u>f 4.205,81</u>
		=====			=====
1/1'83	Saldo kas	f 137,45			
	" giro	" 434,98			
	" Rabo	" 50,58			
	" ABN	" 1.987,--			

Behoud van het zogenaamde huisje van Zwanenburg aan de Bermweg 328.

Een intrieste geschiedenis. Het kwam ons ter ore, dat de heer Van Zwanenburg was overleden en dat het huisje door hem bewoond gesloopt zou worden. Op ons verzoek bevestigde de eigenaresse van de woning - de Rabobank - de plannen tot sloop. Het vrijgekomen terrein zou worden ingericht als parkeerterrein voor de daarnaast gelegen bank.

En nu komt het. De Rabobank deelde ons ook mede dat de gemeente Capelle toestemming tot afbraak had gegeven. Wij hebben dat geverifieerd bij brief van 1 oktober 1982. En schrik niet, op 30 december 1982 hadden wij reeds antwoord van de gemeente. Dat heeft wat lang geduurd denkt U? Ach, dat valt wel mee.

Drie maanden wachten op antwoord van het gemeentebestuur is heus zo lang nog niet. Maar goed, om het niet te lang te maken: lang voordat het antwoord van de gemeente ons bereikte heeft de Rabobank het huisje laten slopen.

In de plaats ervan is een parkeerplaats gekomen; mooi geasfalteerd en met van die witte kaarsrechte strepen. Een prachtig gezicht; wie maalt er nou om zo'n oud huis?

Behoud malerij Bos aan de Dorpsstraat 36.

Hierover kunnen wij aanmerkelijk korter zijn. U weet wellicht dat de malerij niet meer in bedrijf is. Er is een plan om het gebouw te slopen en in plaats daarvan een kantoorpand op te richten. Tegen dit bouwplan hebben wij bezwaar aangetekend om de volgende redenen:

a. Het bouwplan en in het bijzonder de voor-gevel sluit op geen enkele wijze aan bij de huidige karakteristieke dijkbebouwing.

b. Er is voorzien in een parkeergarage op dijkniveau wat grote afbreuk doet aan de belevingswaarde van de dijk, waar het wonen en werken op dit niveau een vanzelfsprekendheid is.

c. De bouwplaats waar het plan gerealiseerd zou moeten worden kent een grote cultuurhistorische waarde, welke door het plan volkomen genegeerd wordt.

Wij hebben dit bezwaarschrift op 7 oktober 1982 bij het College ingediend. Sindsdien hebben wij taal noch teken vernomen!

4. Behoud Schenkelschool aan de Kanaalweg.

Ook hierover kunnen wij kort zijn. U hebt ongetwijfeld kennisgenomen van onze brief van 7 december 1982 aan het College van Burgemeester en Wethouders waarvan wij aan alle fracties een afschrift hebben toegezonden.

Het zal U niet verbazen dat wij de school in elk geval het oorspronkelijke gebouwillen behouden. Een van de redenen daarvoor is (zie onze brief onder 2):

"Het gebouw geeft niet alleen door zijn architectuur een goed beeld van de wijze van scholenbouw van voordat de lager onderwijswet van kracht werd, maar neemt ook een bepaalde plaats langs de Kanaalweg in. De sloop zal een diep gat in de nu nog bestaande bebouwing slaan". En een gat blijft een gat, al ga je het nog zo mooi asfalteren en voorzien van witte strepen!

Geachte raadsleden; lees onze brief nog

eens en houdt het in de gaten!

(De criteria waarvan wij uitgaan bij het beoordelen van panden e.d. zijn ontwikkeld door "Heemschut" (zie de nota van deze Bond van maart 1979 "Enige problemen bij de bebouwing in een historische omgeving")

Deze criteria luiden als volgt:

1. De oorspronkelijke vorm of aanleg is nog aanwezig- geen vormbepalende wijzigingen zijn aangebracht die als verminking moeten worden gezien en die niet eenvoudig kunnen worden gecorrigeerd.
2. De bebouwing is bepalend voor het behoud of het zichtbaar houden van een historisch gevormde stedenbouwkundige situatie. Duidelijk verband tussen gebouw en historische verkaveling.
3. De bebouwing valt op door bijzonder gave verhoudingen en/of materiaalgebruik.
4. De bebouwing heeft bijzondere en (reeds) zeldzame vormen, opvallende gebouwonderdelen of details.
5. De ontwerper van het bouwwerk heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van de bouwkunst.
6. De bebouwing vertegenwoordigt een uitzonderlijk gaaf voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwwijze.
7. De bebouwing is van belang i.v.m. een plaatselijk geschiedkundig feit - een zichtbaar stuk geschiedenis van b.v. bekende bewoners, beroepen, bijzondere activiteiten etc. (kenmerkende bebouwing voor sociale verhoudingen).

5. Het inventarisatieproject.

Doelstelling: het fotograferen van het oude woningbestand en andere bouwwerken, in principe gebouwd vóór 1940, met van belangzijnde details; het waarderen van deze gebouwen en het brengen van de van waarde zijnde panden op een lijst die zal moeten gaan fungeren als een plaatselijke monumentenlijst. Deze lijst dient in brede kring bekend te zijn teneinde bij bouw- en sloopplannen informatie over in het geding zijnde panden te kunnen geven.

Aanpak: Er is een werkgroep geformeerd die zeer enthousiast aan het werk is gegaan. De daarvoor in aanmerking komende bebouwing is globaal gefotografeerd. Er wordt overlegd in noeverre bepaalde details moeten worden vastgelegd. In dit voorjaar zal met de waardering van de diverse panden begonnen worden.

Financiering: Door een geste van de Algemene Bank Nederland (verkoop kalenders) beschikken wij voorlopig over voldoende financiële middelen om met het werk door te kunnen gaan. U hebt gemeend ons verzoek om een bedrag van f 1000,-- voor dit project uit de welzijnsmiddelen ter beschikking te stellen, af te moeten wijzen.

Archiefonderzoek:

De door ons op te stellen lijst zal deel uit gaan maken van een boekwerkje waarin wij een historische beschrijving willen geven van de op de lijst voorkomende panden. Daarvoor zal archiefonderzoek nodig zijn, dat wij zelf willen gaan verrichten. Hiervoor zullen we echter naar Rotterdam moeten, omdat het oud archief van onze gemeente zich in het Gemeentearchief van Rotterdam bevindt. Wij vinden dit jammer. Wij zouden het oud archief van onze gemeente het liefst in "eigen huis" willen hebben.

Tot zover ons inventarisatieproject. Uit gesprekken die wij met enige van U gevoerd hebben is ons gebleken, dat er belangstelling is voor dit werk. Wellicht kan de op te maken lijst dienen als een bijlage bij een plaatselijke monumentenverordening. Voor zover ons bekend is een dergelijke verordening reeds in ontwerp aanwezig.

Dit zijn in grote trekken de activiteiten waar wij ons mee bezig houden. Op dit moment is er binnen het bestuur een discussie gaande over de toekomst van de vereniging. Wij vragen ons af, of wij de vereniging niet om moeten buigen naar een meer algemene historische vereniging. Het streven naar behoud van Oud-Capelle zal dan uiteraard een onderdeel van de doelstelling blijven, maar ook het zich kunnen inzetten voor de totstandkoming van een streekmuseum, zoals bijvoorbeeld Krimpen dat kent, behoort dan tot de mogelijkheden. Wij houden U op de hoogte.

Het is een lange brief geworden, waarmee wij U nader geïnformeerd hopen te hebben over wat die VOC nu eigenlijk is en wat zij wil en wat nog belangrijker is, wat zij doet. En tevens hopen wij U ervan doordrongen te hebben dat er opgelet moet worden; opgelet door U om te voorkomen, dat niet alles wat nog van vroeger in ons dorp resteert wordt weggehakt en opgeruimd. Wij wensen U succes.

Om een beetje vrolijker te kunnen eindigen: bekijk het huisje in gebruik bij de heer Engelvaart aan de Kanaalweg eens. De Kanaalweg westzijde is volkomen verpest maar de heer Engelvaart heeft toch gemeend het slechte voorbeeld niet te moeten volgen en heeft moeite gedaan om het huisje in zijn oorspronkelijke staat te bewaren. Een goed voorbeeld, dat navolging verdient.

Hoogachtend,
namens het bestuur van de VOC,

w.g. E.J.Eeftink,
secretaris.

H.A.Voet,
voorzitter.

Begroting 1983 V.O.C.

Ontvangsten:

contributies $\pm 75 \times 10 (- 4 \times 10) =$	f	710,--
donaties	"	100,--
kalenders/foto's	"	100,--
rente	"	1,--
		<hr/>
Ontvangsten	f	911,--
		=====

Uitgaven:

bureelkosten	f	100,--
drukkosten papier		
2 x mededelingenblad		
1 x rondschrijven	"	400,--
portiekosten $3 \times 90 = 270 \times f0,60$	"	162,--
kamer van koophandel	"	65,--
werkgroep:		
- foto's 2e ronde	"	1.000,--
- kleine kas	"	250,--
nog te betalen nota '82	"	166,--
		<hr/>
Uitgaven	f	2.143,--
		=====
Ontvangsten - uitgaven = neg.saldo	f	1.232,--
		=====

Saldo '82 - neg.saldo '83 = 2610,01 - 1232,-- =
resterend voor '84 = f 1.378,01
=====